

VỀ ĐẠO ĐỨC CÁCH MẠNG, THỰC HÀNH TIẾT KIỆM, CHỐNG THAM Ô, LÃNG PHÍ, QUAN LIÊU THEO QUAN ĐIỂM CỦA BÁC HỒ VÀ NGHỊ QUYẾT TRUNG ƯƠNG 4 KHÓA XI CỦA ĐẢNG

LÊ VĂN YÊN*

1. Về đạo đức cách mạng và tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh

Từ năm 1927, trong cuốn *Đường cách mệnh* dùng để huấn luyện lớp cán bộ cách mạng đầu tiên của Đảng ta, Bác Hồ đã chỉ ra: Tự mình phải cần kiệm, vị công vong tư, không hiếu danh, không kiêu ngạo, nói thì phải làm, ít lòng ham muốn vật chất... Ngay khi Cách mạng Tháng Tám năm 1945 thành công, Người nêu ra một trong những nhiệm vụ cấp bách của Nhà nước Việt Nam dân chủ cộng hòa là mở một chiến dịch giáo dục nhân dân bằng cách thực hiện cần, kiệm, liêm, chính. Trong những năm kháng chiến chống thực dân Pháp, Người thường nhắc nhở đồng bào, cán bộ, đảng viên, chiến sĩ kết hợp chặt chẽ phong trào thi đua giết giặc với phong trào tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, quan liêu. Năm 1947, Người viết cuốn sách *Sửa đổi lối làm việc* nhằm giáo dục, rèn luyện cán bộ, đảng viên về đạo đức cách mạng, ra sức chống những thói hư tật xấu. Đến năm 1952, Người viết cuốn sách *Thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, chống bệnh quan liêu*, trong đó phân tích rõ biểu hiện, bản chất, tác hại, nguyên nhân và những biện pháp chống các bệnh trên và thực hành tiết kiệm. Trước lúc đi xa, Người còn viết bài *Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân* đăng trên báo *Nhân Dân* ngày 3-2-1969 để nhắc nhở cán bộ, đảng viên trước những yêu cầu, nhiệm vụ của sự nghiệp cách mạng. Cho đến bản *Di chúc* thiêng liêng (1969) để lại muôn vàn tình thân yêu cho toàn Đảng, toàn dân, Người vẫn không quên nhắc nhở: Mỗi cán bộ, đảng viên phải

thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Theo Người, những nội dung trên là thuộc phạm trù đạo đức cách mạng.

Đạo đức cách mạng, theo Bác Hồ là đạo đức mới, nó được tiếp thu, kế thừa và phát triển đạo đức truyền thống tốt đẹp của dân tộc ta kết hợp với tinh hoa văn hóa đạo đức nhân loại. Quan điểm đạo đức cách mạng của Bác Hồ rất sâu rộng, đề cập chung cho mọi tầng lớp, mọi đối tượng, nhất là đội ngũ cán bộ, đảng viên, bao gồm cả xây và chống, trong chống có xây, trong xây có chống. Xây là rèn luyện, nâng cao đạo đức cách mạng; chống là chống thói hư tật xấu, chống tham ô, lãng phí, quan liêu. Chính vì sự nghiệp cách mạng nước ta hết sức nặng nề nhưng cũng rất vẻ vang, nên Người đòi hỏi cán bộ, đảng viên phải sẵn sàng chịu đựng mọi gian khổ, hy sinh, phải quyết tâm phấn đấu, phải khổ công rèn luyện, phải coi đạo đức cách mạng là phẩm chất đầu tiên của người cách mạng. Người nói: “Cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân”¹, “phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”.

Cả cuộc đời Bác Hồ là tấm gương mẫu mực về đạo đức cách mạng, cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, đời riêng trong sáng, nếp sống thanh bạch, tính cách khiêm tốn, giản dị. Người từ một phụ bếp trên tàu viễn dương, một người quét tuyết trong mùa đông băng giá ở nước Anh, một thợ ảnh trong ngõ hẻm ở nước Pháp đến khi trở thành Chủ tịch nước, Chủ tịch Đảng vẫn luôn là những tháng ngày thanh

*PGS. TS. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia – Sự thật.

bach, bình dị và tao nhã. Ngôi nhà sàn của Người có một cái giường, một cái bàn, một cái ghế, một giá sách, một tủ quần áo với hai bộ kaki, một đôi dép cao su, một máy thu thanh, một chiếc đồng hồ để bàn... Đó là tất cả tài sản của một vị nguyên thủ quốc gia. Cho đến lúc đi xa, Người còn căn dặn: Sau khi tôi qua đời, chớ nên tổ chức diễu phúng linh đình, để khỏi lãng phí thời giờ và tiền bạc của nhân dân.

Cuộc đời của Người là mẫu hình trung với nước, hiếu với dân, suốt đời phấn đấu cho Đảng, cho cách mạng, hết lòng, hết sức, phục vụ dân, phục vụ Đảng, vì dân, vì Đảng mà đấu tranh quên mình; là nhân, nghĩa, trí, dũng, liêm; là cần kiệm liêm chính, chí công vô tư; là “giàu sang không thể quyến rũ, nghèo khó không thể chuyển lay, uy vũ không thể khuất phục”; là ra sức chống thói hư, tật xấu, lên mặt quan cách mạng, kiên quyết chống tham ô, lãng phí, quan liêu, hẹp hòi, tư túi; là nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân, nói đi đôi với làm; là cuộc đời cách mạng thật vàng son.

Bác Hồ bắt đầu sự nghiệp cách mạng là từ giáo dục lý tưởng cách mạng và đạo đức cách mạng cho những người yêu nước, cho quần chúng nhân dân, chủ yếu là cán bộ, đảng viên. Người không chỉ là nhà đạo đức học, mà còn là biểu tượng toàn vẹn của đạo đức cách mạng, nêu gương cho toàn Đảng, toàn dân ta. Chính vì thế, Bác Hồ rất quan tâm và thường xuyên giáo dục cán bộ, đảng viên và nhân dân ta *nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân, thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, quan liêu*. Đây là một trong những quan điểm tư tưởng lớn của Người.

2. Về thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, quan liêu

Bác Hồ cho rằng, tiết kiệm bao gồm: tiết kiệm sức lao động, tiết kiệm thời gian, tiết kiệm tiền của và tất cả mọi người, mọi cơ quan đều phải tiết kiệm. Người cho rằng, nếu khéo tiết kiệm sức lao động, tiền của và thời gian của cả nước thì có thể tăng gia sản xuất được nhiều mà lực lượng mọi mặt của đất nước cũng

tăng gấp bội. Theo Người, thực hành tiết kiệm là không xa xỉ, không hoang phí, không bừa bãi, tiết kiệm không phải là bủn xỉn, không xem đồng tiền to bằng cái nong, gấp việc đáng làm cũng không làm, đáng tiêu cũng không tiêu. Tiết kiệm cũng không phải ép mọi người nhịn ăn, nhịn mặc, mà trái lại, cốt để giúp vào tăng gia sản xuất, để dần dần nâng cao đời sống của nhân dân, để tích trữ thêm vốn cho công cuộc xây dựng và phát triển kinh tế, văn hóa của đất nước. Người coi thực hành tiết kiệm là một phương pháp của một chế độ kinh tế, là một quy luật đi lên của một đất nước; không phải chỉ nước nghèo mới thực hành tiết kiệm, mà cả nước giàu cũng phải tiết kiệm. Người nêu một luận đề: Một dân tộc biết cần, kiệm, biết liêm là một dân tộc giàu về vật chất, mạnh về tinh thần, là một dân tộc văn minh, tiến bộ.

Khi nói về nạn tham ô, Bác Hồ nêu rõ: “Đứng về phía cán bộ mà nói, tham ô là ăn cắp của công làm của tư, đục khoét của nhân dân, ăn bớt của bộ đội, tiêu ít mà khai nhiều, lợi dụng của chung, của Chính phủ để làm quỹ riêng cho địa phương mình, đơn vị mình... Đứng về phía nhân dân mà nói, tham ô là ăn cắp của công, khai gian, lậu thuế...”². Lãng phí được Người chỉ rõ, là tiêu dùng bừa bãi tiền của trong sinh hoạt của mình, của nhân dân và của Nhà nước. Lãng phí bao gồm lãng phí sức lao động, lãng phí thời gian, lãng phí tiền của, lãng phí của cải vật chất của nhân dân, của đất nước. Theo Người, tham ô, lãng phí là do phẩm chất non kém, do thiếu nghiệp vụ chuyên môn, do tính độc đoán đưa ra những quyết định sai lầm. Còn bệnh quan liêu, theo Người, là mất dân chủ, là xa dân, khinh dân, sợ dân, không tin cậy dân, không hiểu biết dân, không yêu thương dân. Có nạn tham ô, lãng phí là vì bệnh quan liêu. Vì những người và những cơ quan lãnh đạo từ cấp trên đến cấp dưới không sát công việc thực tế, không theo dõi và giáo dục cán bộ, không gần gũi quần chúng; đối với công việc thì trọng hình thức mà không xem xét đầy đủ mọi mặt, không đi sâu vào thực chất công việc; chỉ biết khai hội, viết chỉ thị, xem báo cáo trên giấy, chứ không kiểm tra

đến nơi, đến chốn, v.v.. Người cho rằng: “Vì những người và những cơ quan lãnh đạo mắc bệnh quan liêu thành thử có mắt mà không thấy suốt, có tai mà không nghe thấu, có ché độ mà không giữ đúng, có kỷ luật mà không nắm vững. Kết quả là những người xấu, những cán bộ kém tha hồ tham ô, lãng phí. Thế là bệnh quan liêu đã ấp ủ, dung túng, che chở cho nạn tham ô, lãng phí”³.

Nguyên nhân của tham ô, lãng phí, quan liêu được Bác Hồ chỉ ra là chủ nghĩa cá nhân - một thứ trở lực nằm ngay mỗi con người, trong mỗi cán bộ, đảng viên, là một nguyên nhân gốc gây ra bao khuyết điểm, sai lầm và trở lực khác. Người nêu rõ, chủ nghĩa cá nhân thường đặt lợi ích riêng lên trên lợi ích chung, chỉ muốn hưởng thụ, đãi ngộ, còn công việc thì lười nhác, so bì hơn thiệt, công thần, địa vị, kiêu ngạo, tự cao tự đại. Người phân tích: “Những số người đó coi Đảng như một cái cầu để thăng quan phát tài. Họ không quan tâm đến đời sống của nhân dân mà chỉ lo nghĩ đến lợi ích của riêng mình. Họ quên rằng mỗi đồng tiền, hạt gạo đều do mồ hôi nước mắt của nhân dân, do đó mà sinh ra phô trương, lãng phí. Họ tự cho mình có quyền sống xa hoa, hưởng lạc, từ đó mà đi đến tham ô, trụy lạc, thậm chí sa vào tội lỗi. Tất cả những lỗi lầm nói trên là con đẻ của chủ nghĩa cá nhân”⁴.

Tác hại của tham ô, lãng phí, quan liêu được Bác Hồ chỉ rõ: Tham ô có hại, nhưng lãng phí có khi còn hại nhiều hơn, nó tai hại hơn tham ô vì lãng phí rất phổ biến; tham ô là trộm cướp, lãng phí tuy không lấy của công làm của riêng, song kết quả cũng rất tai hại cho nhân dân, cho đất nước. Người cho rằng, chúng là “kẻ thù của nhân dân..., kẻ thù khá nguy hiểm, vì nó không mang gươm, mang súng, mà nó nằm trong các tổ chức của ta, để làm hỏng công việc của ta. Tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu, dù có cố ý hay không, cũng là bạn đồng minh của thực dân và phong kiến... Nó phá hoại đạo đức cách mạng của ta là cần, kiệm, liêm, chính”⁵. Bác Hồ coi những tệ nạn đó là vi phạm đạo đức cách mạng, là hành động xấu xa nhất của con người, nó làm

hại đến sự nghiệp xây dựng đất nước, là “giặc nội xâm”. Người còn cho rằng, “tội lỗi ấy cũng nặng như tội Việt gian, mật thám”.

Tác hại của chủ nghĩa cá nhân được Bác Hồ nêu: “Chủ nghĩa cá nhân đẻ ra trăm thứ bệnh nguy hiểm: quan liêu, mệnh lệnh, bè phái, chủ quan, tham ô, lãng phí... Nó trói buộc, nó bịt mắt những nạn nhân của nó, những người này bất kỳ việc gì cũng xuất phát từ lòng tham muốn danh lợi, địa vị cho cá nhân mình, chứ không nghĩ đến lợi ích của giai cấp, của nhân dân. Chủ nghĩa cá nhân là một kẻ địch hung ác của chủ nghĩa xã hội”⁶. Người phân tích: Chủ nghĩa cá nhân là một thứ rất gian xảo, xảo quyệt, nó khéo dỗ dành ta đi xuống dốc, vì thế càng nguy hiểm, nó trái ngược với đạo đức cách mạng, nó chờ dịp để phát triển, để che lấp lòng một dạ đấu tranh cho sự nghiệp cách mạng. Người còn nhấn mạnh: Chủ nghĩa cá nhân là một trở ngại lớn cho việc xây dựng chủ nghĩa xã hội, cho nên, thắng lợi của chủ nghĩa xã hội không thể tách rời thắng lợi của cuộc đấu tranh trừ bỏ chủ nghĩa cá nhân. Tuy nhiên, Người cũng lưu ý rằng, đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân không có nghĩa là giày xéo lên lợi ích cá nhân. Vì mỗi người đều có tính cách riêng, sở trường riêng, đời sống riêng của bản thân và gia đình mình, nếu những lợi ích cá nhân đó không trái với lợi ích của tập thể thì không phải là xấu; nhưng lại phải thấy rằng chỉ có trong chế độ xã hội chủ nghĩa thì mỗi người mới được tôn trọng, những lợi ích cá nhân mới được xem xét đúng đắn và có điều kiện bảo đảm lợi ích riêng, phát huy tính cách riêng, sở trường riêng và cải thiện đời sống.

3. Về tình hình và giải pháp phòng, chống tham nhũng, lãng phí hiện nay

Trước tình hình tham nhũng, lãng phí, quan liêu và những tệ nạn xã hội ở nước ta hiện nay có chiều hướng gia tăng, ôn lại những chỉ dẫn của Bác Hồ về đạo đức cách mạng, thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, quan liêu càng thấy rõ ý nghĩa sâu xa, tầm quan trọng và tính thời sự những chỉ dẫn của Người. Trong *Luật phòng, chống tham nhũng* năm 2005 của

Quốc hội khoá XI, kỳ họp thứ 8 thông qua ngày 29-11-2005, có hiệu lực từ ngày 1-6-2006, có nêu: “Tham nhũng là hành vi của người có chức vụ, quyền hạn đã lợi dụng chức vụ, quyền hạn đó vì vụ lợi”⁷. Điều này hoàn toàn phù hợp với những nội dung mà Bác Hồ gọi là tham ô, lãng phí, quan liêu.

Từ Đại hội lần thứ VII (1991), Đảng ta cũng đã thẳng thắn kiểm điểm và chỉ rõ một trong bốn nguy cơ, đó là tệ nạn tham nhũng và quan liêu. Đại hội lần thứ XI của Đảng (2011) đã chỉ rõ: “Tình trạng suy thoái về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống trong một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên và tình trạng tham nhũng, lãng phí, quan liêu, những tiêu cực và tệ nạn xã hội chưa được ngăn chặn, đẩy lùi mà còn tiếp tục diễn biến phức tạp, cùng với sự phân hóa giàu nghèo và sự yếu kém trong quản lý, điều hành của nhiều cấp, nhiều ngành làm giảm lòng tin của nhân dân đối với Đảng và Nhà nước, đe dọa sự ổn định, phát triển của đất nước”⁸. Hội nghị Trung ương 4 khóa XI của Đảng cũng chỉ ra khá cụ thể và rõ ràng: “Một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, trong đó có những đảng viên giữ vị trí lãnh đạo, quản lý, kể cả cán bộ cao cấp, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống với những biểu hiện khác nhau về sự phai nhạt lý tưởng, sa vào chủ nghĩa cá nhân ích kỷ, cơ hội, thực dụng, chạy theo danh lợi, tiền tài, kèn cựa địa vị, cục bộ, tham nhũng, lãng phí, tùy tiện, vô nguyên tắc...”⁹. Rõ ràng, tình hình tham nhũng, lãng phí, quan liêu tồn tại kéo dài, ngày càng diễn biến phức tạp, quy mô ngày càng lớn, tính chất ngày càng nghiêm trọng trong bộ máy của hệ thống chính trị nước ta là một nguy cơ lớn đe dọa sự sống còn của chế độ ta, tình hình trở nên cấp bách. Điều quan trọng hơn là từ thực tiễn của nước ta, kinh nghiệm của nhiều nước trên thế giới, thẩm thấu quan điểm của Bác Hồ về tệ nạn tham ô, lãng phí, quan liêu, Đảng ta muốn cảnh báo về hậu quả rất nguy hại của tệ nạn này nếu để kéo dài. Bởi vì, tình trạng tham nhũng, lãng phí, quan liêu đến nay không giảm mà có chiều hướng gia tăng, gây tổn thất và thiệt

hại to lớn không chỉ về kinh tế còn gây nên những thiệt hại về chính trị, xã hội khôn lường. Tai hại hơn, các tệ nạn này đang làm tha hóa đội ngũ cán bộ, đảng viên, nhất là những người có chức, có quyền; làm cho các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước bị sai lệch dẫn đến chệch hướng và là tiền đề của mọi sự mất ổn định xã hội; là điều kiện thuận lợi cho các thế lực thù địch, gây mất ổn định chính trị, thực hiện âm mưu “diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ. Điều đặc biệt nguy hại là nó làm mất đi mối quan hệ máu thịt giữa Đảng và quần chúng nhân dân; làm mất lòng tin của dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ ta mà bao thế hệ đã đổ máu xương mới xây dựng nên. Đối với kẻ thù, nạn tham nhũng, lãng phí, quan liêu là cơ sở và mục tiêu để chúng công kích, bôi xấu chế độ ta, làm suy yếu vị trí, vai trò lãnh đạo của Đảng và sự quản lý của Nhà nước ta, chia rẽ Đảng với dân. Đúng như điều mà V.I. Lênin trước đây đã cảnh báo về nguy cơ của một Đảng Cộng sản cầm quyền chính là ở chỗ “đánh mất mối giây liên hệ với quần chúng”, rằng “nếu có cái gì làm tiêu vong chúng ta thì chính là những tệ nạn đó”¹⁰.

Trong nhiều năm qua, Đảng ta đã có những chủ trương chỉ đạo nhằm phòng, chống tệ nạn này. Nhà nước cũng ban hành hàng loạt văn bản pháp luật quy định cụ thể về chống tham nhũng, lãng phí, nhưng nhìn chung hiệu quả của cuộc đấu tranh chưa cao. Nhận rõ tính chất nguy hại của tệ nạn này, Đại hội lần thứ XI của Đảng đã nêu rõ: “Tích cực thực hành tiết kiệm, phòng ngừa và kiên quyết chống tham nhũng, lãng phí”¹¹. Cuộc đấu tranh này là nhiệm vụ vừa cấp bách, vừa lâu dài, là nhiệm vụ trọng tâm, trực tiếp, thường xuyên của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội ta. Mọi cán bộ lãnh đạo của Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể nhân dân từ Trung ương đến cơ sở và từng đảng viên và quần chúng nhân dân, trước hết là phải nhận thức rõ tính cấp thiết và cực kỳ nguy hại của tệ nạn này, phải có quyết tâm cao, phải kiên quyết đấu tranh có hiệu quả. Các cấp ủy và tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên và nhân dân, trước hết là người đứng đầu, phải thực sự tiên phong, gương

mẫu thực hiện và trực tiếp tham gia trong trận chiến với thứ “giặc nội xâm” tệ hại này.

Để thực hiện phòng, chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu hiện nay có hiệu quả, cần quán triệt và thực hiện tốt các giải pháp mà Bác Hồ đã chỉ ra, trong đó có hai biện pháp chủ yếu, đó là:

- Tăng cường giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên và nhân dân. Theo Người, để làm được công tác này, cần phải có sự chuẩn bị, có kế hoạch, lãnh đạo, trọng tâm. Bất kỳ ngành nào, địa phương nào cũng phải tiến hành giáo dục tư tưởng cho cán bộ, đảng viên và nhân dân về tác hại của các "căn bệnh" này; "phải đánh thông tư tưởng", phải nghiên cứu kỹ tình hình, từ đó mới tiến hành tự phê bình và phê bình, kiểm điểm sự sai sót của cán bộ, đảng viên để tìm cách sửa chữa; phải thực hành dân chủ rộng rãi, phải dựa vào quần chúng. Người căn dặn, phải kiên trì, quyết tâm chống đến cùng những "căn bệnh" này, phải làm từ trên xuống dưới, phải đồng tâm hiệp lực, nhất định sẽ thành công. Riêng về mặt Đảng, Người yêu cầu phải tiến hành kiểm tra nghiêm ngặt; các địa phương phải kiên quyết thực hành các nghị quyết của Đảng; phải kiểm điểm, phê bình một cách rõ ràng, thiết thực, ngay thẳng, thành thật; nơi nào sai, ai sai phải lập tức sửa chữa, kiên quyết chống thói nể nang và che giấu; tuyệt đối phục tùng tổ chức, cấp dưới phải phục tùng cấp trên, địa phương phải phục tùng Trung ương.

- Thực hành kỷ luật nghiêm minh. Trong sự nghiệp lãnh đạo, quản lý đất nước, Bác Hồ không chỉ quan tâm giáo dục đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên, mà còn quan tâm đến pháp luật. Theo Người, vấn đề quan trọng nhất của một đất nước khi có chính quyền là phải có nhà nước với hiệu lực pháp lý mạnh mẽ. Những dẫn chứng sau đây cho thấy, với cương vị người đứng đầu Nhà nước ta, Người rất quan tâm đến thực thi pháp luật. Ngay khi Nhà nước Việt Nam mới ra đời, Người nói rõ: “Làm việc nước bây giờ là hy sinh, là phần đầu, quên lợi ích riêng mà nghĩ đến lợi ích chung. Những ai muốn làm quan cách mạng thì

nhất định không nên bầu”¹². Cuối năm 1945, Người ký sắc lệnh ấn định hình phạt đối với người đưa và người nhận hối lộ từ 2 đến 20 năm khổ sai và phải nộp phạt gấp đôi số tiền nhận hối lộ. Ngày 26-1-1946, Người ký sắc lệnh khép tội tham ô, trộm cắp của công vào tội tử hình. Qua đây cho thấy, Bác Hồ rất đề cao phép nước. Người hết lòng thương yêu, dạy bảo cán bộ, đảng viên nâng cao đạo đức cách mạng, cần kiệm liêm chính, nhưng người nào tham ô, lãng phí, quan liêu, làm hại đến tính mệnh và tài sản của nhân dân, của đất nước, làm hại thanh danh và uy tín của một Đảng “là đạo đức, là văn minh” thì người đó vẫn phải đem ra xét xử đúng luật pháp một cách công minh. Người còn kết luận: "Trăm điều phải có thần linh pháp quyền".

Đồng thời, phải quán triệt sâu, thực hiện tốt, có kết quả Nghị quyết Đại hội lần thứ XI và Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI của Đảng. Xin nêu một số giải pháp chủ yếu như sau:

- Tiếp tục hoàn thiện thể chế và đẩy mạnh cải cách hành chính phục vụ phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tập trung vào các lĩnh vực dễ xảy ra tham nhũng, lãng phí. Nghiên cứu phân cấp, quy định rõ chức năng cho các ngành, các cấp trong phòng, chống tham nhũng. Xây dựng các chế tài để xử lý các tổ chức, cá nhân gây thất thoát, lãng phí tài sản nhà nước, của nhân dân. Từng bước cải cách chế độ tiền lương, thu nhập, có chính sách nhà ở phù hợp, bảo đảm cuộc sống cho cán bộ, công chức để góp phần phòng, chống tham nhũng.

- Trong các cơ quan hành chính, đơn vị cung ứng dịch vụ công, doanh nghiệp nhà nước phải thực hiện chế độ công khai, minh bạch về kinh tế, tài chính. Cụ thể là, công khai minh bạch về cơ chế, chính sách, các dự án đầu tư, xây dựng cơ bản, mua sắm từ ngân sách nhà nước, huy động đóng góp của nhân dân, quản lý và sử dụng đất đai, tài sản công, công tác tiếp nhận, bổ nhiệm cán bộ. Đồng thời, áp dụng việc kê khai tài sản, thu nhập của cán bộ, công chức theo quy định.

- Hoàn thiện các quy định trách nhiệm của người đứng đầu khi đề cơ quan, tổ chức, đơn vị

do mình trực tiếp phụ trách xảy ra tham nhũng, lãng phí. Kiên quyết xử lý đúng pháp luật, kịp thời, công khai cán bộ tham nhũng; tịch thu, sung công tài sản tham nhũng.

- Các tổ chức đảng, nhà nước, chính trị – xã hội phải có định kỳ tiến hành kiểm điểm, tự phê bình và phê bình đối với mỗi đảng viên, cán bộ lãnh đạo, quản lý, nhất là người đứng đầu cơ quan, đơn vị một cách thẳng thắn, dân chủ, nghiêm túc, gắn với thực hiện Quy định về những điều đảng viên không được làm, Luật Phòng, chống tham nhũng theo cương vị công tác. Đảng viên, cán bộ lãnh đạo, quản lý vừa phải gương mẫu không tham nhũng, vừa phải nêu cao vai trò, trách nhiệm trong lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện phòng, chống tham nhũng, lãng phí ở cơ quan, đơn vị mình phụ trách.

- Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử để nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí. Sớm tổng kết toàn diện công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, thực hành tiết kiệm; bổ sung, sửa đổi Luật phòng, chống tham nhũng. Kiện toàn và tăng cường trách nhiệm, nâng cao hiệu quả hoạt động của cơ quan phòng, chống tham nhũng. Xét xử nghiêm những vụ án tham nhũng, trước hết là những vụ nghiêm trọng, phức tạp, được nhân dân quan tâm.

- Trong năm 2012 ban hành quy chế giám sát của nhân dân đối với cán bộ, đảng viên, tổ chức đảng và chính quyền các cấp; trong đó có cơ chế giám sát của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội, việc tổ chức lấy ý kiến đóng góp của các chuyên gia, nhà khoa học; cơ chế để Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội và nhân dân tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền.

- Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh theo tinh thần Chỉ thị số 03-CT/TW ngày 14-5-2011 của Bộ Chính trị; tập trung lãnh đạo, chỉ đạo việc làm theo gương Bác một cách thiết thực, hiệu quả.

- Cán bộ chủ chốt và cán bộ dân cử các cấp phải thường xuyên tiếp xúc, đối thoại trực tiếp với nhân dân, chủ động nắm bắt tâm tư, đánh giá, dự báo diễn biến tư tưởng của cán bộ, đảng viên và có biện pháp giải quyết kịp thời. Kiên quyết đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu và hoạt động "diễn biến hòa bình" của các thế lực thù địch. Chủ động phòng ngừa, đấu tranh, phê phán những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ Đảng. Giữ gìn sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng, sự đồng thuận trong xã hội.

Để thực hiện các biện pháp trên có hiệu quả, cần phải thực hiện lời căn dặn của Bác Hồ: “Vấn đề là ở đời và làm người”. Vì vậy, mỗi cán bộ, đảng viên phải đặt lợi ích của cách mạng, của Đảng, của nhân dân lên trên hết, trước hết. Phải kiên quyết thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, quan liêu, nêu cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân, bồi dưỡng tư tưởng tập thể, tinh thần đoàn kết, tính tổ chức và tính kỷ luật, nhất định chúng ta sẽ chiến thắng thứ “giặc nội xâm” này, đưa đất nước vững bước trên con đường mà Đảng, Bác Hồ và nhân dân ta đã lựa chọn♦

Chú thích

- 1, 2, 3, 4, 5, 6. Hồ Chí Minh, 2009. *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, t. 5, t. 6, tr. 488, t. 6, tr. 490, t. 11, tr. 374, t. 5, tr. 104, t. 9, tr. 292.
7. *Luật phòng, chống tham nhũng và văn bản hướng dẫn thi hành*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006, tr. 7.
8. Đảng Cộng sản Việt Nam, 2011. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr. 173.
9. Đảng Cộng sản Việt Nam, 2011. *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XI*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr. 22.
10. V.I. Lênin, 1978. *Toàn tập*, Nxb. Tiến bộ, Mátxcova, t.54, tr. 235.
11. Đảng Cộng sản Việt Nam, 2011. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr. 252.
12. Hồ Chí Minh, 2009. *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, t.4, tr.147.